

Sygn. akt IV CSK 265/10

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący)

SSN Józef Frąckowiak (sprawozdawca)

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa R. W. i W. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 26 listopada 2010 r.,

skargi kasacyjnej powodów od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 10 grudnia 2009 r.,

sygn. akt I ACa (...),

oddala skargę kasacyjną i zasądza od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kwotę 2 700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem częściowego zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Powodowie R. W. i W. W. dochodzili od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń SA w W. zasądzenia solidarnie na ich rzecz kwoty 320 000 zł. W uzasadnieniu pozwu wskazali, że w okresie od 2 kwietnia 2008 r. do 2 kwietnia 2009 r. powodów łączyły z

pozwany umowy dobrowolnego, dotowanego ubezpieczenia upraw rolnych. Umowa zawarta przez powódkę R. W. obejmowała ochroną ubezpieczeniową obszar 300 ha, natomiast umowa zawarta przez powoda W. W. – obszar 44 ha. Na terenach tych powodowie uprawiali kukurydzę na ziarno. Ubezpieczenie obejmowało m.in. spowodowane suszą szkody w postaci ilościowych ubytków plonów. W okresie od maja do września 2008 r. na terenie upraw powodów wystąpiły ubytki w plonach. Powodowie utrzymując, że przyczyną ubytków w plonach jest susza, zgłosili pozwanemu szkodę.

Pozwany odmówił wypłaty odszkodowania, powołując się przy tym na § 2 ust. 2 pkt 8 ogólnych warunków ubezpieczeń dobrowolnych, dotowanych ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich ustalonych uchwałą zarządu (...) SA Nr UZ/(...)/2007 z dnia 10 lipca 2007 r., zgodnie z którym szkody spowodowane przez suszę oznaczają szkody spowodowane wystąpieniem, w dowolnym sześciodekadowym okresie od dnia 1 kwietnia do 30 września, spadku klimatycznego bilansu wodnego poniżej wartości określonej dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb.

Wyrokiem z dnia 10 grudnia 2009 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację powodów od wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 18 sierpnia 2009 r.

W sprawie tej poczyniono następujące ustalenia.

W okresie od 2 kwietnia 2008 r. do 2 kwietnia 2009 r. powodów łączyły z pozwanym – Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń SA w W. umowy dobrowolnego, dotowanego ubezpieczenia upraw rolnych. Umowa zawarta przez powódkę R. W. obejmowała ochroną ubezpieczeniową obszar 300 ha, natomiast umowa zawarta przez powoda W. W. – obszar 44 ha. Na terenach tych powodowie uprawiali kukurydzę na ziarno. Ubezpieczenie obejmowało m.in. spowodowane suszą szkody w postaci ilościowych ubytków plonów. W okresie od maja do września 2008 r. na terenie upraw powodów wystąpiły ubytki w plonach. Powodowie utrzymując, że przyczyną ubytków w plonach jest susza, zgłosili pozwanemu szkodę. Pozwany odmówił wypłaty odszkodowania, powołując się przy tym na § 2 ust. 2 pkt 8 ogólnych warunków ubezpieczeń dobrowolnych, dotowanych ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich ustalonych uchwałą zarządu (...) SA Nr UZ/(...)/2007 z dnia 10 lipca 2007 r., zgodnie z którym szkody spowodowane przez suszę oznaczają szkody spowodowane wystąpieniem, w dowolnym sześciodekadowym okresie od dnia 1 kwietnia do 30 września, spadku klimatycznego bilansu wodnego poniżej wartości określonej dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb. Pozwany przyznał, że w okresie od maja do września 2008 r. warunki pogodowe panujące w gminie Ś. i B., na

terenie których położone są uprawy powodów, nie były sprzyjające dla rolników, co spowodowało znaczne straty w ich uprawach. Zdaniem pozwanego wypłata odszkodowania powodom jest nieuzasadniona, z uwagi na nieziszczenie się ryzyka określonego w w/w § 2 ust. 2 pkt 8 o.w.u. Na terenie upraw powodów nie nastąpił bowiem spadek wskaźników klimatycznego bilansu wodnego poniżej norm krytycznych. Instytut Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa w P. nie stwierdził na terenie wymienionych gmin dla gleb kategorii II (według klasyfikacji Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 maja 2007 r. w sprawie wartości klimatycznego bilansu wodnego dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb), przekroczenia krytycznych wskaźników określonych dla upraw kukurydzy w w/w rozporządzeniu.

Wyrokiem z dnia 18 sierpnia 2009 r. Sąd Okręgowy w B. oddalił powództwo. Sąd uznał, że wskaźniki klimatycznego bilansu wodnego ustalone przez Instytut w P. w okresie objętym pozwem dla upraw kukurydzy na ziarno na glebach tych nie przekraczały krytycznych wskaźników, przewidzianych dla przedmiotowych upraw w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 maja 2007 r. w sprawie wartości klimatycznego bilansu wodnego dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb. Z tego względu, zdaniem Sądu, na terenie upraw powodów nie doszło do suszy – w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 150, poz. 1249 ze zm.), nie zrealizowało się więc ryzyko ubezpieczeniowe, stanowiące podstawę do wypłaty odszkodowania.

Oddalając apelację powodów Sąd Odwoławczy podzielił zasadnicze ustalenia faktyczne przedstawione przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, które de facto nie były sporne pomiędzy stronami, uznając je za podstawę także dla własnego rozstrzygnięcia. Odnosząc się do zarzutu powodów naruszenia przez Sąd I instancji art. 805 k.c. w zw. z art. 3 ust. 2 pkt 10, ust. 4 i 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich poprzez ich błędną interpretację Sąd Apelacyjny dokonał wykładni powyższych przepisów i stwierdził.

Przepis art. 3 ust. 2 pkt 10 powołanej ustawy stanowi, że szkody spowodowane przez suszę – oznaczają szkody spowodowane wystąpieniem, w dowolnym sześciodekadowym okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września, spadku klimatycznego bilansu wodnego poniżej wartości określonej dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb. Wartości te uprawniony jest określić minister właściwy do spraw rolnictwa, ze względu na treść art. 3 ust. 4 przedmiotowej ustawy. Przepis art.

3 ust. 5 ustawy wskazuje, że Minister właściwy do spraw rolnictwa ogłasza, w drodze obwieszczenia, w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw rolnictwa oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rolnictwa, w okresie od dnia 1 czerwca do dnia 20 października, w terminie do 10 dni po zakończeniu sześciodekadowego okresu, wskaźniki klimatycznego bilansu wodnego dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb, z podziałem na województwa, na podstawie danych przekazanych przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy.

Bezspornym jest, że jedynym Instytutem Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowym Instytutem Badawczym jest Instytut w P Z powyższego należy wysnuć wniosek, że wyłącznie dane przekazane przez tenże Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w P. stanowią podstawę do ogłoszenia, zgodnie z cytowanym przepisem, wskaźników klimatycznego bilansu wodnego dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, w związku z takim unormowaniem Sąd Okręgowy nie miał żadnych podstaw prawnych do uwzględniania wskazywanych przez apelujących wyników badań wskaźników klimatycznego bilansu wodnego wykonanego przez inne placówki, nawet w sytuacji, gdy dane przedstawione przez powyższy Instytut w P., były z nimi sprzeczne, lub oparte na niewystarczająco szczegółowych danych. Dodatkowo należy mieć na względzie fakt, że ubezpieczenie upraw rolnych w oparciu o ustawę z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 150, poz. 1249 ze zm.) jest ubezpieczeniem dotowanym przez Państwo, co wynika wprost z art. 1 ust. 1 pkt 1 i 3 w zw. z ust. 2 tego artykułu, jak również przykładowo z art. 3 ust. 1 ustawy.

W związku z tym po pierwsze Państwo, dopłacając do składek i udzielając dotacji celowej na pokrycie części odszkodowań z tytułu szkód spowodowanych przez suszę, ma prawo wskazywać w sposób jednoznaczny podstawy ustalania przesłanek wypłaty odszkodowań, na podstawie danych określonej jednostki badawczej, a po wtóre, powodowie zawierając umowę ubezpieczenia na preferencyjnych warunkach musieli liczyć się z ustawowymi ograniczeniami wypłat odszkodowań do sytuacji ściśle w omawianej ustawie określonych, niewątpliwie bardziej rygorystycznych od warunków innych niedotowanych przez Państwo ubezpieczeń. Powyższa konkluzja nie ma nic wspólnego z, jak twierdzą powodowie, chronieniem przez Sąd interesów Państwa,

kosztem ubezpieczonych rolników, ale stanowi dopuszczalną celowościową wykładnię przepisów przedmiotowej ustawy.

Zarzut naruszenia art. 3 ust. 2 pkt 10, ust. 4 i 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich poprzez dokonanie łącznej wykładni tych przepisów i wyprowadzenie stąd definicji suszy i sposobu jej stwierdzenia jest według Sądu Apelacyjnego całkowicie bezpodstawny. Oczywistym bowiem jest, że dokonując wykładni przepisów konkretnego aktu prawnego nie można jej dokonać osobno dla każdego przepisu, bez wzajemnego powiązania poszczególnych unormowań, ich wzajemnego umiejscowienia w danej ustawie, a przez to wzajemnego odniesienia się tych przepisów do siebie itp. Omawiany zarzutu jest tym bardziej niezrozumiały, że odnosi się do wykładni poszczególnych ustępów jednego artykułu. W takiej sytuacji oczywistym się wydaje wykładnia całego przepisu, a nie jego poszczególnych ustępów w oderwaniu od siebie.

Sąd Apelacyjny uznał także za bezzasadny zarzut naruszenia art. 217 k.p.c. Wskazując na przepis art. 162 k.p.c. oraz analizując protokół rozprawy z dnia 18 sierpnia 2009 r. stwierdził, że obecny na tej rozprawie pełnomocnik powodów, będący radcą prawnym, po oddaleniu przez Sąd I instancji wniosków dowodowych o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny meteorologii i gospodarki wodnej, nie złożył żadnego zastrzeżenia. We wniesionej apelacji powodowie nie uprawdopodobnili, że zastrzeżenia, o którym mowa w art. 162 k.p.c. nie zgłosili bez swojej winy. Jednocześnie Sąd II instancji nie znalazł podstaw do przyjęcia, że oddalenie ww. wniosku dowodowego stanowiło naruszenie przepisów postępowania cywilnego, które powinien wziąć pod uwagę z urzędu. W konsekwencji powodowie pozbawili się prawa powoływania w rozpoznawanej apelacji zarzutu naruszenia art. 217 § 1 k.p.c. przez oddalenie wniosku dowodowego w przedmiocie opinii biegłego sądowego na wskazaną przez siebie okoliczność. Skutkuje to uznaniem powyższego zarzutu za nieuprawniony, bez konieczności merytorycznego odnoszenia się do niego.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 217 § 1 k.p.c. przez nieprzeprowadzenie przez sąd I instancji dowodu wnioskowanego przez powodów i nie zobowiązanie pozwanego do wskazania wszystkich przypadków wypłat odszkodowania z tytułu szkód w uprawach kukurydzy na ziarno na terenie województwa kujawsko – pomorskiego (a przez to uniemożliwienie powodom wykazania, iż pozwany w sposób dowolny interpretuje definicję suszy wynikającą z ustawy), Sąd Apelacyjny wskazał, że zarzut ten w świetle materiału dowodowego zebranego w sprawie jest bezpodstawny, gdyż

postanowieniem z dnia 2 czerwca 2009 r. Sąd Okręgowy zobowiązał pełnomocnika pozwanego do złożenia w terminie 14 dni wyjaśnień na okoliczność wskazaną w piśmie powodów, zaś pismem z dnia 15 czerwca 2009 r. pełnomocnik pozwanego podał, że wypłaty odszkodowania dokonano na rzecz dwóch rolników z tytułu ubezpieczenia zawartego na warunkach, jak z powodami, ze wskazaniem, że w obu tych przypadkach kukurydza uprawiana była na glebach V klasy bonitacyjnej, czyli I kategorii gleb wskazanej w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i rozwoju Wsi z dnia 9 maja 2007 r. W odpowiedzi na powyższe pismo skarżący w piśmie z dnia 30 czerwca 2009 r. nie domagali się zobowiązania pozwanego do złożenia dalszych wyjaśnień. W powyższym piśmie powodowie domagali się nadto zwrócenia się przez Sąd do Instytutu Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa w P. o sprecyzowane w tym piśmie wyjaśnienie, a Sąd Okręgowy, uwzględniając powyższy wniosek, zwrócił się do tegoż Instytutu (postanowienie z dnia 2 czerwca 2009 r.), uzyskując odpowiedź pismem Instytutu z dnia 16 czerwca 2009 r.

Powodowie twierdzili, że Sąd I instancji naruszył art. 805 k.c. w zw. z art. 3 ust. 2 pkt 10, ust. 4 i 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich poprzez ich błędną interpretację oraz uznanie, iż w uprawach powodów, ubezpieczonych w zakresie upraw kukurydzy na ziarno, nie doszło do wypadku ubezpieczeniowego, bowiem wyniki badań Instytutu Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa w P., wskazanego ustawą jako jednostka wykonująca monitoring suszy, nie wykazały spadku wskaźników klimatycznego bilansu wodnego poniżej norm krytycznych.

Sąd Apelacyjny wskazał także, że analiza akt sprawy prowadzi do oczywistego wniosku, że każdy z powodów zawarł z pozwanym odrębną umowę ubezpieczenia odnoszącą się do samodzielnych nieruchomości rolnych. W związku z tym nie ulega także wątpliwości, że skarżącym przysługują odrębne roszczenia, a nie jedno żądanie łączne w dodatku oparte na solidarności. W tej sytuacji rację ma Sąd Okręgowy stwierdzając, na marginesie, że uwzględnienie żądań powodów w całości było a priori niemożliwe z uwagi na wadliwość sformułowania żądań pozwu oraz, że brak jest jakichkolwiek przesłanek do przyjęcia, że pozwany jest zobowiązany wobec powodów solidarnie. Podkreślić należy, że nie jest rzeczą Sądu ustalanie wysokości żądań powodów, które powinny zostać prawidłowo sformułowane w pozwie. Istotne w tej sprawie jest także to, że roszczenie pozwu było roszczeniem solidarnym, a w rzeczywistości powinny to być odrębne żądania. Powyższe skutkuje inną podstawą

prawną żądań pozwu i sformułowanych w apelacji, jako żądanie zmiany wyroku. Powoduje to uznanie niedopuszczalności powyższej zmiany żądania na etapie postępowania apelacyjnego w związku treścią art. 383 k.p.c.

W skardze kasacyjnej powodowie zarzucili naruszenie prawa materialnego, tj.:

- 1) art. 805 k.c. w związku z art. 3 ust. 2 pkt 10, ust. 4 i 5 ustawy z 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich poprzez ich błędną interpretację i uznanie, iż szkoda suszy w uprawach powodów nie nastąpiła, bowiem szkoda suszy może być ustalona wyłącznie wynikami badań Instytutu Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa w P.
- 2) art. 65 k.c. przez wadliwą wykładnię zapisów zawartej pomiędzy stronami umowy, w szczególności wadliwą interpretację § 2 ust. 2 pkt 8 Ogólnych warunków ubezpieczenia dotowanych ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich ustalonych przez Zarząd (...) SA Uchwałą Nr UZ/(...)/2005 r. ze zmianami ustalonymi Uchwałą Zarządu (...) SA Nr UZ/(...)/2006 z dnia 27 czerwca 2006 r. a w konsekwencji przyjęcie, iż szkoda suszy w uprawach powodów może być ustalona wyłącznie wynikami badań Instytutu Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa w P., wskazanego jako jednostka do prowadzenia monitoringu suszy ustawą z 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich i pominięcie możliwości ustalenia zjawiska suszy na podstawie ustaleń Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

Powodowie zarzucili także naruszenie prawa procesowego mogące mieć wpływ na wynik sprawy, tj.:

- 1) art. 217 § 1 k.p.c. przez:
 - a) oddalenie wniosków dowodowych powodów w zakresie powołania biegłych sądowych z dziedziny meteorologii i gospodarki wodnej na okoliczność, czy na terenie upraw powodów doszło do spadku wskaźników klimatycznego bilansu wodnego, czy spadek ten oznacza zjawisko suszy zgodnie z definicją ustawy z 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, a także w dalszej konsekwencji wniosków dowodowych powodów o przeprowadzenie opinii przez biegłego z dziedziny rolnictwa na okoliczność ustalenia wysokości szkody w uprawach powodów.
 - b) nie ustalenie jaki charakter miały wypłaty dokonywane przez pozwanego na rzecz innych rolników mających takie same uprawy, na takich samych kategoriach gleb i ubezpieczonych na podstawie tych samych ogólnych

warunków ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, chociaż pozwany potwierdzał dokonywanie takich wypłat i całkowicie dowolną interpretację definicji suszy wynikającą z ustawy.

- 2) art. 233 § 1 k.p.c. przez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów, a w szczególności dowolne i arbitralne przyznanie priorytetu wskaźnikom KBW ustalonym przez IUNiG w P. przy całkowitym pominięciu wskaźników innych jednostek badawczych, przedłożonych jako wody w toku procesu.
- 3) art. 383 k.p.c. przez uznanie, iż doszło do zmiany powództwa na etapie postępowania apelacyjnego, pomimo, iż żadne z powodów nie rozszerzyło powództwa ani nie wystąpiło z nowym roszczeniem.
- 4) art. 162 k.p.c. przez uznanie, iż powodowie po oddaleniu wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny meteorologii i gospodarki wodnej nie zgłosili zastrzeżenia o uchybieniu przepisom postępowania, a tym samym pozbawili się prawa do powoływania się na takie uchybienia, chociaż oddalenie przez Sąd wniosku dowodowego jest możliwością sądu wynikającą z art. 217 § 2 k.p.c. a nie uchybieniem przepisom postępowania, o którym mówi art. 162 k.p.c.
- 5) art. 385 k.p.c. przez jego zastosowanie chociaż wniesienie apelacji było zasadne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nie zasługuje na uwzględnienie zarzut naruszenia art. 217 i 162 k.p.c. Jeżeli w ocenie powodów Sąd oddalił ich wnioski dowodowe, przekraczając swoje kompetencje określone w art. 217 k.p.c., to zgodnie z art. 162 k.p.c., powodowie reprezentowani na rozprawie przez profesjonalnego pełnomocnika, powinni zwrócić na to uwagę Sądowi. Bezspornym jest, że tego nie uczynili i nie wykazali także, że nie zgłosili zastrzeżeń bez swej winy. W tej sytuacji mając na uwadze, że zgodnie z art. 240 k.p.c. sąd nie jest związany swym postanowieniem dowodowym i może je stosownie do okoliczności zmienić, należy uznać, że powodowie nie zgłaszając zastrzeżeń do oddalenia ich wniosków dowodowych, jako niezgodnego z art. 217 k.p.c., pozbawili się prawa do podnoszenia zarzutu naruszenia tego przepisu w dalszym toku postępowania (w apelacji i skardze kasacyjnej). Naruszenie art. 217 k.p.c. sąd nie bierze pod uwagę z urzędu, gdyż jego naruszenie nie prowadzi do nieważności postępowania, ale może wpływać na rozstrzygnięcie w sprawie.

Zarzut naruszenia art. 233 k.p.c., zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. jest niedopuszczalny w skardze kasacyjnej. Natomiast nie jest zasadny również zarzut naruszenia art. 383 k.p.c. przez uznanie, iż doszło do zmiany powództwa na etapie postępowania apelacyjnego, pomimo, iż żadne z powodów nie rozszerzyło powództwa ani nie wystąpiło z nowym roszczeniem. Powodowie wystąpili o zasądzenie solidarnie na ich rzecz kwoty, jaka powstała z sumowania należnej każdemu z nich kwoty z umowy ubezpieczenia, którą każdy z powodów zawarł odrębnie z zakładem ubezpieczeń. W tej sytuacji żądanie w apelacji zmiany wyroku oparte na tym, aby zasądzić każdemu z powodów należną mu kwotę ubezpieczenia było zmianą podstawy prawnej żądania niedopuszczalną w świetle art. 383 k.p.c.

Oceniając zarzut naruszenia prawa materialnego art. 65 k.c. trzeba przede wszystkim zwrócić uwagę, że powodowie w skardze kasacyjnej powołują się na pominięcie ust. 2 pkt 8 ogólnych warunków ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich ustalonych przez zarząd (...) SA uchwałą nr Uz/(...)/2005 ze zmianami ustalonymi uchwałą zarządu (...) SA nr UZ (...)/2006 r. z dnia 27 czerwca 2006 r. Natomiast w pozwie powołano jako ogólne warunki, które mają zastosowanie do umów zawartych przez powodów z pozwanym Zakładem Ubezpieczeń, ogólne warunki ustalone uchwałą zarządu (...) SA Nr Uz/(...)/2007 r. z dnia 10 lipca 2007 r. Tylko te ostatnie warunki były przedmiotem oceny Sądów orzekających w rozpoznawanej sprawie i tylko na ich podstawie można formułować zarzut ich naruszenia. Z tego względu zarzut ten nie zasługuje na uwzględnienie.

Nie zasługuje także na uwzględnienie zarzut naruszenia art. 805 k.c. w związku z art. 3 ust. 2 pkt 10, ust. 4 i 5 ustawy z 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich poprzez ich błędną interpretację i uznanie, iż szkoda suszy w uprawach powodów nie nastąpiła, bowiem szkoda suszy może być ustalona wyłącznie wynikami badań Instytutu Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa w P Z art. 3 ust. 2 pkt 10 powołanej wyżej ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich wynika, że szkody spowodowane przez suszę oznaczają szkody spowodowane wystąpieniem, w dowolnym sześciodekadowym okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września, spadku klimatycznego bilansu wodnego poniżej określonej dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb. Jednakże ta sama ustawa w art. 3 ust. 4 i 5 w sposób jednoznaczny ustala, że wartości klimatyczne bilansu wodnego dla poszczególnych gatunków roślin i gleb, z podziałem na województwa, mając na uwadze warunki meteorologiczne i glebowe w poszczególnych województwach, zgodnie z

rozporządzeniem ministra właściwego do spraw rolnictwa są ustalane przez tego ministra na podstawie danych przekazanych przez Instytut Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w P. Skoro przyczyną odmowy wypłaty odszkodowania powodom było to, że zgodnie z ustaleniami tego Instytutu nie nastąpiło przekroczenie wartości krytycznych bilansu wodnego dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb w odniesieniu do gruntów należących do powodów, podlegających ubezpieczeniu, to takie rozstrzygnięcie Sądu Apelacyjnego nie narusza powołanych przepisów. Z ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich wynika bowiem jednoznacznie, że o odpowiedzialności za szkody spowodowane suszą może być mowa tylko gdy wartości klimatycznego bilansu wodnego przekroczą wartości ustalone przez Instytut w P. Wbrew wywodom zawartym w skardze kasacyjnej uznać więc należy, tak jak uczynił to Sąd Apelacyjny, że zakład ubezpieczeń nie ponosi odpowiedzialności gdy według danych powołanego Instytutu wartości te nie zostały przekroczone. Prowadzenie innych dowodów na okoliczność suszy, dla potrzeb ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń za szkody wywołane suszą jest w tej sytuacji niedopuszczalne. Takie rozwiązanie przyjęte w ustawie o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich zostało zapewne podyktowane tym, aby wyeliminować spory na tle ustalania, czy w odniesieniu do określonych nieruchomości i gatunków roślin mamy rzeczywiście do czynienia ze suszą. Powodowie zawierając umowę ubezpieczenia powinni się więc liczyć z tym, że ubezpieczeniu podlegać będą tylko szkody spowodowane suszą ustaloną na podstawie danych ustalonych przez Instytut w P.

Mając na względzie, że zarzuty podniesione w skardze kasacyjnej nie zasługują na uwzględnienie Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c., orzekł jak w sentencji.